

Det gode samfund

Historie B, Samfundsfag C og Religion C

Hvordan har forskellige holdninger påvirket udviklingen af velfærden i Danmark og hvordan kunne det se ud i fremtiden?

Hvordan har velfærdsstaten i Danmark udviklet sig?

Hvilke forskellige holdninger er der til at hjælpe sin næste?

Hvordan vil velfærdsstaten se ud i fremtiden?

Sofie Kirstine Pedersen

2.p

Fjerritslev Gymnasium

18.10.2021

Hvordan har velfærden i Danmark udviklet sig?

Velfærden i Danmark har gennem opture og nedture udviklet sig meget gennem tiden (Madsen, et al.)

Den tidlige velfærd

- Kirken varetog velfærden og administration som uddannelse, sygehuse og fattighjælp (står i biblen)
- Omgangsforsørgelse, aflade

Reformationen (1536)

- Staten overtog ansvaret
- Luthers skønsprincip: "*Alle har pligt til at bidrage og arbejde og hjælpe de værdigt trængende*"
- Tigaretagnet i 1683, fattighuse i 1708
- Ny fattigplan i 1799 → samfundsmæssigt ansvar

Industrialiseringen

- Traditionelt samfund til moderne samfund
- Overgangen fra håndkraft til maskiner
- Urbanisering, store til små familier (færre relationer)

Kampen for velfærden

- Ønsker mere demokrati
- Politiske holdninger medfører ideologier
- Den lille socialreform 1890 → mindske problemer, fagforeninger, bedre vilkår

Velfærden udvikles

- Revolutioner → Socialdemokratiet vil forbedre samfundet (Stauning)
- Socialreformen 1933 → Rettighedsprincip og faste takster

Efterkrigstiden

- Økonomisk opsving - Bilag 3, 1960
- Stigende levestandard
- Kvinder på arbejdsmarkedet + indflydelse
- Jordskredsvalget 1973 → for meget velfærd?, nedskæring af ydelser og nye partier

Velfærden i dag

- Den universelle velfærdsmodel → staten, gratis ydelser og skat
- Bilag 2: Jytte Hilden, 1996
  - o Benyt udlicitering = mindre stat (fylder meget)
- Bilag 6, 2020
  - o Forskellige holdninger → døende og ny på vej vs. perfekt fungerende
  - o Fokus på serviceydelser end at hjælpe de svageste

Altså har velfærden i Danmark udviklet sig en del igennem tiden. Velfærdens ansvar gik ved reformationen fra at være kirkens til at være statens. Gennem de senere år har der været opture og nedture. Opturene som har styrket den danske velfærdsmodel er b.l.a. industrialiseringen, demokrati, Den lille-og store socialreform og det økonomiske opsving i 1950-60. Nedturene som har udfordret udviklingen af velfærden i Danmark, var b.l.a. befolkningens ønske om mere indflydelse gennem revolutioner og krige samt Jordskredsvalget i 1973. Trods en fungerende velfærdstat, bliver der stadig diskuteret dens rolle i samfundet den dag i dag.

Hvilke forskellige holdninger er der til at hjælpe sin næste?

Der findes mange forskellige holdninger til, hvordan man skal hjælpe sin næste

Bilag 1: Anders Fogh Rasmussen, 1993

- Ønsker en minimal stat
- Man skal klare sig selv, hvis man kan
- Kun mennesker som kan slet ikke kan forsørge sig selv, kan få hjælp af staten.
"De mennesker, som vitterligt ikke kan klare sig selv, skal selvfølgelig have en anstændig ydelse fra det offentlige" (Rasmussen, 1990)

Bilag 4: Lars Seier Christensen, 2014

- Ønsker en stat, hvor man kan forme sit eget liv og indrette som man vil
"jeg vil have lov at indrette mit liv, som jeg vil, og så må du indrette dit liv, som du vil" (Ajsing, 2014)
- Næstekærligheden er noget som foregår imellem mennesker.
- Man skal yde næstekærlighed til dem man møder fx medarbejdere, syge ældre eller konkrete hjemløse.
- Det enkelte menneske har selv ansvar og pligt til at yde næstekærlighed → ikke kun statens ansvar.
  - o *"velfærdsstaten kan ikke erstatte næstekærlighed"* (Ajsing, 2014)
  - o *"det virker stærkere at være næstekærlig med egne penge end med andre"* (Ajsing, 2014)

Bilag 5: "Den rige unge mand"

"For mennesker er det umuligt, men for Gud er alting muligt" (Bibelen)

- Radikal holdning:
  - o Du skal give alt væk til din næste, for at blive frelst af Gud
- Protestantisk holdning:
  - o Ingen kan frelse sig selv, kun Gud kan frelse os = mindre tilbøjelig til at yde næstekærlighed

Altså findes der mange meninger og holdninger til hvordan velfærdsstaten skal være og hvordan man skal hjælpe andre mennesker. Liberalisten Anders Fogh Rasmussen mener først og fremmest, at staten skal fylde så lidt som overhovedet muligt, men dog ikke så lidt, at den ikke kan hjælpe personer i samfundet som slet ikke kan forsørge sig selv. Derudover mener han, at hvis man kan klare sig selv, skal man gøre det. Liberalisten og millionæren Lars Seier Christensen mener, at mennesket selv har ansvar og pligt til at hjælpe sin næste, og at mennesket skal yde næstekærlighed overfor dem det møder. Derudover mener han, at staten skal give frihed og ikke kun være den som udøver næstekærligheden. I Mattæusevangeliet om den unge rige mand, bliver der fortalt to syn på at hjælpe sin næste. Det første er, at man skal give alt væk for at blive frelst. Det andet er, at det kun er Gud, som kan frelse mennesket.

Hvordan vil velfærdsstaten se ud i fremtiden?

Der er forskellige formodninger og tanker omkring den danske velfærdsstats forandring og dens fremtid.

Bilag 7: Befolkningsfremskrivning, 2008-2058

- Øget ældrebyrde
- Befolkningen lever længere (80+)
- Problemet er, at det er dyrt for samfundet pga. ydelser
- Flest 20-49 år (arbejdere)

Tabel over fremskrivning af befolkningens bevægelser, 2021-2060

	2021	2022	2030	2040	2050	2060
Befolkningen primo	5 840 044	5 857 858	6 044 207	6 208 746	6 297 806	6 396 985
Levendefødte	61 183	62 356	71 703	68 472	66 862	73 257
Døde	55 050	55 545	61 392	66 345	67 719	68 405
Indvandrede	61 504	69 579	70 445	70 668	71 005	71 872
Udvandrede	49 823	52 818	59 647	61 476	62 312	63 116
Befolkningstilvækst	17 814	23 573	21 110	11 319	7 837	13 608

- Øget befolkningstal
- Antallet af børn som er levende fødte stiger → flest fødes
- Antallet af døde er stigende
- Indvandring og udvandring er voksende → flest tager ind
  - o Øget velfærdsturisme
- Befolkningstilvæksten er stigende indtil 2030, hvor den falder og stiger igen

I besvarelsen har jeg lagt fokus på befolknings forandring og tilvækst, som det formodes den vil se ud i fremtiden. I bilag 7 som er et søjlediagram, kan man se, at befolkningen i Danmark vil blive større, og at andelen af ældre i befolkningen vil leve længere og blive ældre. Derudover kan man se, at cirka 35.000 vil bestå af personer i aldersgruppen 20-49 år. I forhold til mit selvfundet materiale som er en tabel for befolkningens bevægelser fra 2021-2060, kan man se, at der vil i fremtiden være en øget velfærdsturisme. Tilvæksten af befolkningen er stigende til år 2030, men falder derefter. Der vil også være flere som fødes end der dør i fremtiden, som det formodes i tabellen.

Konklusion

Der er sket en stor udvikling af velfærden gennem tiden i Danmark. Ansvar for befolkningens velfærd er gået fra at være kirkens til at være statens. Det har medført i første omgang et skønprincip, som senere er blevet til et retsprincip. Ved industrialiseringen begyndte velfærden at ændre sig, idet man flyttede ind til byen og fik bedre vilkår. Gennem årene er der blevet et større ønske om indflydelse og bedre kår, hvilket man så ved Den lille socialreforms indførelse i 1890 og senere Den store socialreformen i 1933. Rundt omkring har der været en masse krige, revolutioner og generelt oprør som har fået befolkningen til at tvivle på velfærden. Dette ændrer sig i årene efter anden verdenskrig, hvor man fik bedre økonomi, en øget levestandard og mere indflydelse særlig for kvinderne. Det ændres i 1973, hvor partier begyndte at diskutere om Danmark havde fået for meget velfærd. Siden da har der været opture og nedture, hvilket har ført til, at vi i dag har en velfærdstat, hvor staten er den største aktør. Den danske velfærdsmodel bliver i dag diskuteret om, hvorledes den er dødsdøende eller velfungerende og klar til fremtidens velfærd.

I den sammenhæng nævner den tidligere statsminister Anders Fogh Rasmussen i sin debatbog *Fra socialstat til minimalstat*, at staten skal være minimal, men ikke så minimal sådan, at den ikke kan hjælpe de dårligst stillede i samfundet. Anders Fogh mener også, at man skal klare sig selv, hvis det er muligt. Millionæren Lars Seier Christensen fortæller i et interview i avisen Berlingske, at det enkelte menneske har et ansvar for at yde næstekærlighed til, de personer det møder og hjælpe dem som sin næste. Han mener, at staten skal give mere frihed til at forme den enkeltes liv, og at staten ikke kun har det ansvar, når det gælder næstekærligheden. I bibelen i Mattæusevangeliet kan man læse og tolke to holdninger til at være næstekærlig. Den første er, at man skal give alt væk for at blive frelst af Gud, hvor den anden tolkning siger det modsatte, som er at det kun er Gud, som kan frelse mennesket. Begge holdninger fortæller, at det er svært at opnå frelse, fordi det kræver meget af det enkelte menneske.

I forhold til fremtiden for den danske velfærdstat begyndte man allerede at diskutere det tidligt i velfærdens udvikling. I nutiden opleves der en forandring af velfærdstaten bl.a. på baggrund af den stigende befolkningstilvækst. Befolkningen forventes at blive større og leve i længere tid. Cirka 35.000 mennesker af befolkningen gennem årene 2021-2060 vil bestå af personer i aldersgruppen 20-49 år. Derudover vil der være øget velfærdsturisme, og tilvæksten af befolkningen vil stige frem til 2030 og derefter falde igen. De mange borgere som vil leve længere, vil give en forøgelse af ældrebyrden, da der vil blive født flere mennesker end der dør de næste 39 år fra nu, hvilket er dyrt for samfundet på længere sigt.

Så overordnet set har mange forskellige holdninger til velfærden påvirket dens udvikling gennem tiden. Det har medført en velfærd, hvor staten har en stor indflydelse for samfundet og det enkelte menneske i dag og i fremtidens velfærdsmodel. Statens store indflydelse diskuteres stadig og velfærdsmodellen arbejdes på at blive helt perfekt for fremtidens borgere i Danmark.

Bibliografi

Ajsing Jens "Det virker stærkere at være næstekærlig med egne penge end med andres" [Tidsskrift]. - [s.l.] : Berlingske, 2014.

Bibelen "Den rige unge mand" [Bog]. - Mattæusevangeliet : kap.19, 16-26.

Hilden Jytte og m.fl. "Velfærdsydelse kan også produceres af private" [Afsnit i bogen] // FOKUS 3; Fra verdenskrig til velfærd / forfatter Andersen Lars og et.al. - 1996.

Madsen Maria [et al.] KS-bogen 2. udgave [Bog]. - [s.l.] : Forlaget Columbus.

Mencke Mathias Sonne "Ekspert: Velfærdsstaten skal nok oveleve" [Tidsskrift]. - [s.l.] : Kristeligt Dagblad, 2020.

Rasmussen Anders Fogh "Anders Fogh Rasmussen om velfærd" [Afsnit i bogen] // Fra socialstat til minimalstat. - 1990.

Socialdemokratet "Tryghed i beskæftigelsen, gør gode tider bedre" [Kunst]. - [s.l.] : Fra arbejderbevægelsens bibliotek og arkiv.

statistik Danmarks "Nøgletal 2021: Fremskrivning af befolkningens bevægelser" [Kunst].

statistik Danmarks "Statistik -Befolkningsfremskrivning" [Kunst].